

Latvijas dalība ANO misijās un operācijās

Publicēts: 17.06.2021.

Starptautiskās operācijas un misijas

Latvija ir aktīva un uzticama sabiedrotā Ziemeļatlantijas līguma organizācijā (NATO) un Eiropas Savienībā (ES) un sniedz savu ieguldījumu stabilitātes un drošības nodrošināšanā: piedalās starptautiskajās operācijās, stiprina savas militārās un civilās križu vadības spējas, paaugstina finansējumu aizsardzībai, nepieciešamības gadījumā sniedz palīdzību citām valstīm, aktīvi divpusēji un daudzpusēji sadarbojas ar citiem partneriem.

Latvija piedalās gan ES īstenotajās civilajās misijās un militārajās operācijās, gan arī NATO vadītajās militārajās operācijās, kā arī Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) misijās. Tāpat, paplašinot savu atbalstu starptautiskajiem miera uzturēšanas centieniem, Latvija 2016. gadā uzsāka dalību Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) miera uzturēšanas operācijā.

[Infografika "Latvijas dalība starptautiskajās misijās un operācijās, u.c. formātos"](#)

[ES misijas un operācijas](#)

[NATO misijas un operācijas](#)

[EDSO misijas](#)

[ANO misijas un operācijas](#)

ES misijas un operācijas

ES sniedz nozīmīgu ieguldījumu starptautisko križu noregulēšanā. Kopējās drošības un aizsardzības politikas (KDAP) ietvaros ES ir sekmīgi īstenojusi un īsteno civilās un militārās misijas. Pašlaik tiek īstenotas 11 civilās misijas un 6 militārās operācijas Āzijā, Āfrikā, Tuvajos Austrumos, Dienvidkaukāza un Rietumbalkānu reģionos. Ņemot vērā nestabilitāti Āfrikas kontinentā, jo īpaši ES dienvidu robežas tuvumā esošajās Ziemeļāfrikas valstīs, ES fokusējas uz situācijas stabilizēšanu šajā reģionā.

Šobrīd Latvija ir pārstāvēta 4 KDAP misijās un operācijās. Civilie eksperti no Latvijas piedalās ES Padomdevēja misijā civilā sektora reformām Ukrainā (*EUAM Ukraine*) un ES Novērošanas misijā Gruzijā (*EUMM Georgia*). Savukārt Latvijas militārpersonas sniedz ieguldījumu ES militārajā operācijā Vidusjūrā (*EUNAVFOR Med Irin*) un ES bruņoto spēku apmācības misijā Mali (*EUTM Mali*).

Iepriekš Latvija ar saviem cilvēkresursiem atbalstīja tādas ES civilās misijas kā tiesiskuma misija Kosovā (*EULEX Kosovo*) un Eiropas Komisijas finansētā misija Moldovas – Ukrainas robežsardzes atbalstam (*EUBAM Moldova and Ukraine*). Tāpat Latvija ir piedalījies 4 civilajās misijās, kuru darbība jau ir noslēgusies – policijas misija Afganistānā (*EUPOL Afghanistan*), policijas misija Bosnijā un Hercegovinā (*EUPM BiH*), likuma varas misija Gruzijā (*EUJUST THEMIS Georgia*) un integrētā likuma varas misija Irākā (*EUJUST LEX Iraq*). Papildus tam Latvija ir sniegusi atbalstu militārajai operācijai Bosnijā un Hercegovinā (*EUFOR ALTHEA BiH*), militārajai operācijai Centrālāfrikas Republikā (*EUFOR RCA*), kurā piedalījās 38 karavīri, kā arī militārajai jūras operācijai pie Somālijas krastiem (*EU NAVFOR Atalanta*) un operācijai Vidusjūrā (*EUNAVFOR MED Sophia*).

SAITE: [ES misijas un operācijas](#)

NATO misijas un operācijas

2010. gadā tika apstiprināta jaunā NATO Stratēģiskā koncepcija, kurā uzsvērtā nepieciešamība īstenot visaptverošu pieeju krīžu un operāciju jautājumos. NATO dalībvalstis ir apņēmušās iespēju robežās aktīvi iesaistīties krīžu novēršanā, pārvaldībā, situācijas stabilizēšanā pēc konflikta un rekonstrukcijas atbalstīšanā. Lai to izpildītu, NATO veic visa veida krīzes pārvaldības operācijas – sākot no kaujas un miera uzturēšanas misijām, apmācību veikšanas un loģistikas sekmēšanas un beidzot ar novērošanu un humānās palīdzības sniegšanu.

2015. gada 1. janvārī Afganistānā tika uzsākta NATO padomdevēja, apmācību un atbalsta misija *Resolute Support*. Šī misija nomainīja Starptautisko drošības atbalsta spēku operāciju (ISAF – International Security Assistance Force), kas vairāk nekā desmit gadus sniedza nozīmīgu atbalstu Afganistānas drošības veicināšanas un stabilizācijas procesā. Resolute Support misijas mērķis ir sniegt atbalstu Afganistānas valdībai un Nacionālajiem Aizsardzības un drošības spēkiem drošības garantēšanā, Afganistānas valdībai pārņemot pilnu atbildību par drošību visā valstī.

Latvija Resolute Support misijā piedalās kopš tās izveidošanas ar vairākiem desmitiem NBS karavīru, kas pilda padomdevēja un dažāda līmeņa štāba virsnieku un instruktoru amatus. Iepriekš no 2003. gada februāra līdz 2014. gada decembrim Latvija piedalījās ISAF.

Papildus dalībai Resolute Support misijā Latvija no 2015. gada piedalās ar finansējumu starptautisko partneru kopīgajā fondā Afganistānas Nacionālo Aizsardzības un drošības spēku atbalstam. Fonds, misija un drošības spēku atbalsts ir būtiska starptautiskā atbalsta Afganistānai sastāvdaļa, sniedzot ieguldījumu tālākas drošības un stabilitātes veicināšanā Afganistānā.

2020. gada novembrī Latvija uzsāka dalību NATO misijā Irākā (*NATO Mission Iraq*). 2018. gadā izveidotā NATO misija Irākā ir apmācību un padomu došanas misija, kas neietver kaujas uzdevumu funkcijas. Tās galvenie uzdevumi ir atbalsta sniegšana efektīvai, ilgtspējīgai, pārskatāmai un visaptverošai Irākas valsts aizsardzības un drošības institūciju un civilā sektora izveidei. Iepriekš no 2003. līdz 2008. gadam Latvija piedalījās NATO operācijā “Irākas Brīvība” (Operation Iraqi Freedom, OIF).

Latvija ir piedalījusies arī NATO vadītajās misijās Bosnijā un Hercegovinā, kā arī Kosovā.

SAITES:

[NATO misijas un operācijas](#)

[Resolute Support misijas mājas lapa](#)

[NATO misijas Irākā mājas lapa](#)

EDSO misijas

Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) redzeslokā ir politiski militārie, ekonomiskie, vides un cilvēka drošības jautājumi. EDSO īsteno misijas konfliktu novēršanas, krīzes pārvaldības un pēckonfliktu situācijas stabilizācijas jomās. Pašlaik EDSO īsteno misijas Dienvidaustrumu un Austrumeiropā, Dienvidkaukāzā un Centrālāzijā.

Latvija kopumā kopš 1999. līdz 2009. gada vidum periodiski piedalījās EDSO novērotāju misijās, savus novērotājus nosūtot robežu uzraudzības misijās uz Bosniju-Hercegovinu, Ziemeļkaukāzu, Maķedoniju un Kosovu, kā arī uz novērošanas misiju Gruzijā.

Reaģējot uz notikumiem Ukrainā, kopš 2014. gada 21. marta darbojas EDSO speciālā novērošanas misija Ukrainā. Misija tika izveidota, pamatojoties uz Ukrainas valdības lūgumu, kā arī ar visu EDSO dalībvalstu piekrišanu misijas izveidei. Latvija piedalās misijā ar civilajiem ekspertiem kopš tās izveides sākuma. Atbalstot EDSO Speciālās novērošanas misijas darbību, Latvija ir veikusi obligātās un brīvprātīgās atbalsta iemaksas misijā.

SAITES:

[EDSO mājas lapa](#)

ANO misijas un operācijas

Dalība Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) misijās un operācijās ir stratēģisks līdzeklis, kā sekmēt globālu mieru pasaulē un nacionālo drošību savai valstij. ANO operācijas būtībā sastāv no diviem posmiem: pirmajā posmā tiek īstenoti miera uzturēšanas pasākumi, kurā primārā loma ir militārajam personālam, bet otrajā posmā tiek īstenoti nepieciešamie institucionālie un tiesiskie pasākumi miera veidošanai. Otrajā posmā pamatā iesaistās civilais personāls, kas ietver policijas personālu (individuālos policistus un vienības), kā arī ANO brīvprātīgos darbiniekus. Šo personālu miera uzturēšanas operācijām nodrošina ANO dalībvalstis.

Lai sniegtu atbalstu ANO miera uzturēšanas centieniem, Latvijas Republikas Saeima 2016. gada janvārī atbalstīja lēmumu par Latvijas ekspertu nosūtīšanu dalībai ANO daudzpusējā integrētajā stabilizācijas misijā Mali (MINUSMA). Šī ir pirmā ANO miera uzturēšanas misija, kurā piedalās Latvija.

Vienlaikus Latvija ir sniegusi savu atbalstu ANO miera uzturēšanas centieniem, papildus obligātajām iemaksām veicot arī vairākas brīvprātīgās iemaksas ANO miera uzturēšanas operācijām. ANO dalībvalstu brīvprātīgās iemaksas ir būtisks elements pietiekošu resursu nodrošināšanai ANO miera uzturēšanas aktivitāšu efektīvai veikšanai.

SAITE:

[MINUSMA mājas lapa](#)

<https://www.mfa.gov.lv/lv/latvijas-daliba-ano-misijas-un-operacijas>